

Бердянська Загальноосвітня школа №20 I-III ступенів

Бердянської міської ради

Запорізької області

Дидактичний матеріал

для учнів 7 класу

з історії України

Бердянськ, 2024

Анотація

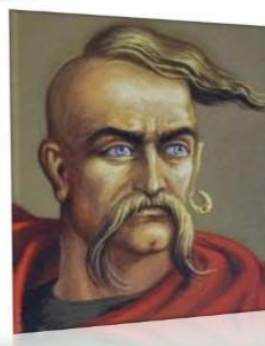
Дидактичний матеріал розрахований на шкільну аудиторію, яка вже має певні навички і може самостійно працювати з історичною інформацією. Виконання завдань сприятиме формуванню хронологічної компетентності в учнів. Школяри зможуть визначати хронологію подій, час подій, послідовність, причинно-наслідкові події, аналізувати та систематизувати свої знання.

Запропоновані завдання розраховані на дітей 7 класу, які вивчають період Княжої доби. Їх можна використовувати старшокласникам при підготовці до ЗНО, як тренувальні тренажери. Картки можуть бути використані на різних етапах роботи на уроці, зокрема: при перевірці домашнього завдання, закріпленні нового матеріалу, актуалізації опорних знань. Також можливе використання під час тематичного оцінювання.

Вправи будуть цікаві як учням, так і викладачам при підготовці до уроків. Картки розроблені відповідно до шкільної програми з історії України.

РОЗДІЛ 1

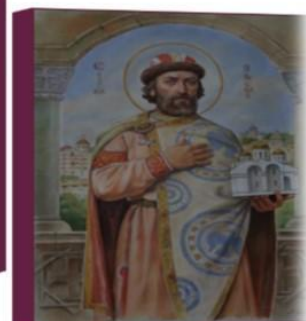
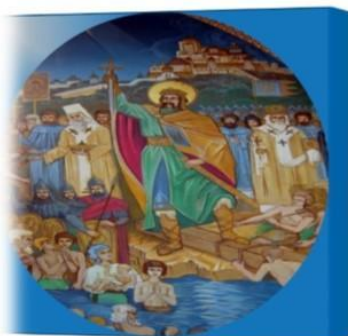
ВИНИКНЕННЯ І СТАНОВЛЕННЯ РУСИ – УКРАЇНИ

РОЗДІЛ 2

КИЇВСЬКА ДЕРЖАВА (РУСЬ – УКРАЇНА)

НАПРИКІНЦІ 10 – У ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ 11 СТОЛІТТЯ

КАРТКА 1

ВСТУП ДО СЕРЕДНЬОВІЧНОЇ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

Історична довідка: Історію людства дослідники поділяють на певні **періоди**. Найдавніший період пов'язаний із людьми, які навчилися використати вогонь.

Стародавня історія охоплює період від появи першої людини на території України, трипільської культури і до Великого переселення народів.

Середньовічна історія вивчає період княжої доби та закінчується XV століттям.

В період нової історії на українських землях відбувається національно—визвольна війна, поява першого українського твору «Енеїда», початок українського національного відродження.

Новітня історія включила в себе події двох великих війн, Українську революцію.

Сучасна історія розповідає про найважливіші події життя українського народу.

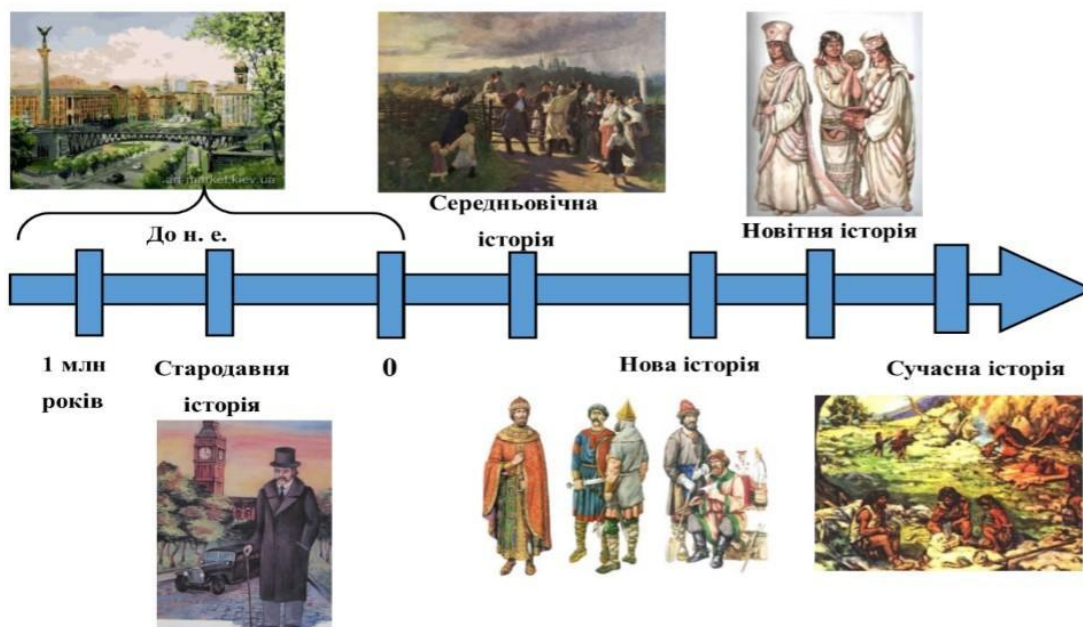
КАРТКА 2

СХІДНІ СЛОВ'ЯНИ—ПРЕДКИ УКРАЇНЦІВ У 6—9 СТОЛІТТІ

Історична довідка: Велике переселення народів розпочалося в 4 – 7 столітті із вторгнення племен гунів у північну частину римської імперії. Складовою Великого переселення народів було в 5 столітті Велике розселення слов'ян. У той час слов'яни рушили зі своєї батьківщини до Подунав'я, наблизившись до володінь Східної Римської імперії. У результаті Балканських війн слов'яни в кінці 7 століття майже повністю оволоділи Балканським півостровом. Поряд із слов'янами були й інші племена, які впливали на життєдіяльність народу. У 8 – 10 столітті найбільший вплив на слов'ян мали варяги, які брали данину із кривичів та просувалися углиб, створюючи купецькі поселення та прокладаючи торгівельний шлях «із варяг у греки». У 8 столітті у східних слов'ян формуються перші союзи племен. Особливу увагу приділяють полянському союзу, вихідці із якого були брати Кий, Щек та Хорив, які створили місто **Київ**.

КАРТКА 1

Завдання 1. Відтворити на стрічці часу періодизацію історії України

КАРТКА 2

Завдання 1. Розташувати в хронологічній послідовності події

1. Формування союзу племен
2. Заснування міста Києва
3. Поява торгівельного шляху «із варяг у греки»
4. Оволодіння слов'янами Балканським півостровом
5. Велике переселення народів

КАРТКА 3

ВИНИКНЕННЯ ТА СТАНОВЛЕННЯ РУСИ—УКРАЇНИ

Історична довідка: Близько 9 століття сформувалося *Київське князівство*, а його першими правителями були *Аскольд* та *Дір*. Князь Аскольд уславився своїми воєнними походами проти Візантії. Справжнім жахом для Візантіїців став світанок 18 червня 860 року, коли русичі взяли в облогу місто Царгород і змусили укласти вигідну для русичів угоду. Вважається, що саме Аскольд першим охрестився у 862 році, та це викликало невдоволення серед язичників. У цей час кривичі запросили варязького вождя Рюрика княжити в них. Після смерті Рюрика 879 року, залишився малолітній син *Ігор*, яким опікувався воєвода *Олег*. У 882 році, прибувши до Києва, під виглядом купців воєводи виманили Аскольда із міста і вбили його. Правив Олег Руссю одноосібно, проводив активну зовнішню політику. 907 та 911 року здійснив вдалі походи до Візантії, наслідком яких була підписана вигідна угода для русичів.

КАРТКА 4

КНЯЗЮВАННЯ ІГОРЯ ТА ОЛЬГИ

Історична довідка: Князь Ігор продовжував справу попередника, згуртовуючи східних слов'ян у єдину державу. У 915 році біля кордонів Київської держави вперше з'явилися нові кочовики – печеніги, які здійснювали постійні набіги. У 941 році Ігор організував грандіозний похід проти Візантії, та руське військо зазнало поразки і втратило флот під «рецьким вогнем». Ігор продовжував войовничу політику, і вже 944 року здійснив похід на Закавказзя та з великою здобиччю повернувся додому. У 945 році, коли Ігор вдруге вирішив зібрати данину, його військо розгромили деревляни, а його самого вбили.

До влади прийшла дружина Ігоря Ольга, яка 946 (957) року відвідала Константинополь, де прийняла християнство і уклала нові домовленості. 961 року Ольга допомагала Візантії у війні з арабами. Спроба встановити дипломатичні відносини із Західною Європою завершилась християнською місією, яка тривала з 961 по 962 роки.

КАРТКА 3

Завдання 1. Розташувати в хронологічній послідовності

- а) Прихід до влади князя Олега
- б) Смерть Рюрика
- в) Правління Аскольда та Діра
- г) Хрещення Аскольда

1	
2	
3	
4	

Завдання 2. З'єднати пари стрілочками

1) Похід князя Аскольда проти Візантії	а) 879 рік
2) Смерть Рюрика	б) 907 та 911 роки
3) Успішні походи князя Олега проти Візантії	в) 18 червня 860 рік

КАРТКА 4

Завдання 1. Заповнити хронологічну таблицю

Дата	Подія
915 рік	
941 рік	
944 рік	
945 рік	
946 рік (957 рік)	
961 рік	
961-962 рік	

КАРТКА 5

КНЯЗЮВАННЯ СВЯТОСЛАВА

Історична довідка: *Святослав*, син князя Ігоря та княгині Ольги, прийшов до влади 964 року. Першочерговим своїм завданням уважав усунення хозарської загрози. У 964-966 роках він здійснив вдалий похід проти Хозарського каганату. Результат боротьби з хозарами приніс Святославу послаблення і занепад Хозарського каганату.

У 968 році князь вирушив у перший *Балканський похід* до Болгарії. В цей час візантійці підбурили печенігів до нападу на Київ. Святослав повернувся і звільнив місто від печенігів. Та у 969 році він вирушив у *другий похід* до Болгарії. Похід не приніс князю бажаної слави. 971 року візантійці обложили Святослава з військом у місті Доростол та здобути місто візантійцям не вдалося. Тож вони змушені були підписати *мирну угоду* із Святославом. Підписавши мир Святослав рушив на Русь.

Навесні 972 року, коли русичі поверталися до Києва, біля дніпровських порогів печеніги влаштували засідку, в якій *загинув Святослав*.

КАРТКА 6

КНЯЗЮВАННЯ ВОЛОДИМИРА ВЕЛИКОГО

Історична довідка: Після запеклої боротьби зі своїми братами Володимир у 980 році став на престол у Києві. Він продовжував політику попередників щодо збільшення території Русі.

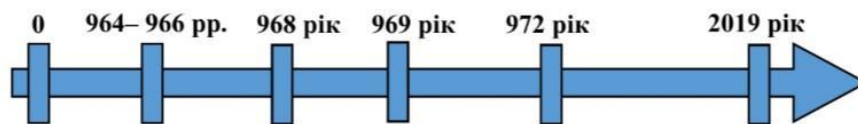
У 981 році Володимир відвоював у поляків Червенські міста. До Русі були приєднані також землі у басейні Західного Бугу.

Вирішивши охрестити населення, Володимир обрав християнську релігію. У 988 році князь захопив місто Херсонес (Корсунь), яке належало Візантії. Цього ж року *Володимир охрестився сам і охрестив Русь*. За наказом князя у Києві впродовж 989-996 року було збудовано церкву Богородиці. Це був перший на Русі кам'яний храм.

Прийняття християнства долучило Русь–Україну до кола цивілізованих держав свого часу. Саме для того, щоб світ дізнався, що Київська дер-

КАРТКА 5

Завдання 1. Розташувати події на стрічці часу

похід проти Хозарського каганату

перший Балканський похід

другий Балканський похід

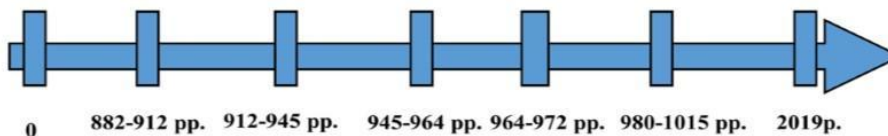
русичі потрапили в засідку, в якій загинув Святослав

Завдання 2. Розв'язати задачу

Якщо від дати другого походу до Болгарії відняти дату приходу до влади князя Святослава, потім додати дату смерті Святослава і від усієї суми відняти 6 то отримаємо дату облоги Святослава у болгарському місті.

КАРТКА 6

Завдання 1. Співвіднести князів із роками правління

Завдання 2. Поставити події в хронологічній послідовності

- а) Хрещення Русі
- б) Приєднання Червенських міст до Русі
- в) Захоплення міста Херсонес (Корсунь) Володимиром
- г) Збудовано церкву Богородиці у Києві

КАРТКА 7

КИЇВСЬКА ДЕРЖАВА ЗА ПРАВЛІННЯ ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Історична довідка: Після смерті Володимира Великого (1015 року), між синами почалась міжусобна війна, яка призвела до смерті Бориса і Гліба. У літописі говориться, що сталося це за наказом Святополка, проти якого насмілився виступити Ярослав. 1019 року Святополк загинув і Ярослав зіткнувся у боротьбі за владу із Мстиславом. 1024 року відбулася Лиственська битва, наслідком якої була укладена угода між Ярославом та Мстиславом. Після смерті Мстислава 1036 року, Ярослав почав правити одноосібно. Цього ж року печенізькі орди змогли подолати укріплення навколо Києва і прорвалися в місто, але були розбиті. На цьому місці було збудовано Софіївський собор. 1043 року спалахнула русько-візантійська війна. Та вже 1046 року було укладено Русько-візантійську угоду, яку скріпили шлюбом сина Ярослава Всеволода та донькою візантійського імператора Марією.

КАРТКА 8

ПРАВОСЛАВНА АРХІТЕКТУРА НАПРИКІНЦІ 10 – У ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ 11 СТОЛІТТЯ

Історична довідка: 1036 року печеніги подолали оборонні споруди навколо Києва і прорвалися в місто, але були розбиті. Унаслідок здобутої перемоги Ярослав назавжди відігнав печенігів від кордонів Русі. На місці битви було збудовано Софіївський собор, присвячений мудрості і Господній. За зразком візантійської стілиці було зведено Золоті ворота—головний парадний в'їзд до Києва. Ймовірно, близько 1051 року чернець Антоній на схилах Дніпра поблизу Києва заснував чоловічий монастир—Києво—Печерську лавру. Цього ж року, за наполяганням князя Ярослава собор руських єпископів уперше обрав загальноруським митрополитом русича Іларіона. Ще 1030 року розпочав будівництво Спасо—Преображенського собору Мстислав Володимирович та, нажаль, не побачив завершення будівництва, захворів під час полювання та помер. Будівництво закінчив Ярослав.

КАРТКА 7

Завдання 1. Встановити причинно-наслідковий ланцюг подій. (причина-подія-наслідок)

1015 рік— смерть Володимира Великого, початок міжусобної війни між синами князя

1024 рік - Лиственська битва, поділ території Південної Русі між Ярославом та Мстиславом

1019 рік - виступ Ярослава проти Святополка

1036 рік - Ярослав почав правити одноосібно.

Завдання 2. Розв'язати рівняння

Дано: А - початок одноосібного правління Ярослава

Б- Обрання митрополитом русича Іларіона

В- початок Русько-Візантійської війни

Г- наслідок всіх подій

Формула: $(A-10):2+(B-V)+525=G$

Відповідь: Г

КАРТКА 8

Завдання 1. Позначити роки появи споруди та призначення митрополитом Іларіона

Завдання 2. Розв'язати задачу

Якщо взяти рік розгрому печенігів під Києвом додати 76 та відняти рік обрання митрополитом русича Іларіона, все це помножити на 5 і додати 673, отримаємо рік народження Ярослава Мудрого.

КАРТКА 9

ПРАВЛІННЯ ЯРОСЛАВИЧІВ

Історична довідка: Після смерті Ярослава Мудрого сини успадкували князівства, за принципом влади найстаршого в роді. Та брати не визнали Ізяслава верховним володарем Київської держави і тому йому довелося погодитися на спільне з братами правління державою. Період з **1054—1073 роки** вважають добою тріумвірату—Ізяслава, Святослава та Всеволода. У період правління старших Ярославичів починається новий етап боротьби із кочовиками. У **1060 році** тріумвіри здійснили вдалий похід проти орди кочовиків—торків. На початку **вересня 1068 року** половці знову напали на Переяславську землю. Головна битва між половцями та русичами сталася на річці Альта й завершилася перемогою половців. Необхідність подолати незгоди та об'єднати сили для боротьби підштовхнула князів до зближення. Велику роль в цьому відіграли князівські зїзди. Результатом став розгром половецьких орд об'єднаними силами руських князів на чолі з Володимиром Мономахом у березні 1111 року. Найвідомішим є з'їзд 1097 року у м. Любеч, на якому князі домовилися про запровадження спадкового володіння князівствами і виступити разом проти половців. Вирішальним в організації походів проти половців був з'їзд 1103 року біля Долобського озера поблизу Києва. Так почалися переможні походи русичів проти половців.

КАРТКА 10

ПОСИЛЕННЯ ВЕЛИКОКНЯЗІВСЬКОЇ ВЛАДИ ЗА ВОЛОДИМИРА МОНОМАХА

Історична довідка: Велике значення для історії Русі мало правління онука Ярослава Мудрого Володимира Мономаха. У **1078 році** Володимир Мономах став правити у Чернігові (1078-1094 рр.) Це був період розквіту Чернігівської землі. Володимир був єдиним серед руських князів, хто зумів організувати дієву відсіч набігам половців й постійно перемагав їх. Із його ім'ям пов'язана перша серйозна перемога руських дружин над великою половецькою ордою в 1094 році за річкою Сула. У **1111 році** Мономах організував військовий похід проти половців за зразком того, як західноєвропейські володарі спрямували у Святую землю хрестові походи. Коли навесні **1113 року** помер Святополк II Ізяславович у Києві почалося повстання, наслідком якого було звернення купців та бояр до Володимира Мономаха стати князем. Мономах погоджується та видає ряд законів для вирішення найболючіших проблем суспільства. У перші ж роки свого правління Володимир Мономах завершив розгром половців і відігнав їх від кордонів Русі.

КАРТКА 9

Завдання 1. Встановити хронологічну послідовність

А) З'їзд у Любечі

Б) Прихід до влади Ярославичів

В) Битва на р. Альта

Г) створення триумвірату князями Ізяславом, Святославом, Всеволодом

1	
2	
3	
4	

Завдання 2. Скласти зведену таблицю спираючись на історичну довідку, визначити особу, про яку йде мова

Дата	Подія

КАРТКА 10

Завдання 1. Розташувати події на стрічці часу

- Володимир Мономах править Черніговом
- Перша перемога руських дружин на р. Сула, на чолі з Володимиром мономахом
- Організовано похід проти половців
- Запрошений до Києва княжити

Завдання 2. Визначити стрілочками причину, наслідок, подію

КАРТКА 11

ПРАВЛІННЯ МСТИСЛАВА ВЕЛИКОГО

Історична довідка: Коли Володимир помер, престол перейшов до старшого сина Мстислава (1125 –1132 рр.) Йому швидко вдалося підпорядкувати всіх руських князів. Продовжував політику батька, приборкав полоцьких князів, вдавалося заспокоювати боярську дружину. **1129 року** Мстислав відігнав половців аж за Волгу, воював також із литовськими племенами, підтримував династичні зв'язки із Швецією, Норвегією, Польщею, Чехією та Візантією. Мав великий міжнародний авторитет. Після смерті князя міжкнязівські уособиці спалахнули з новою силою і швидко Русь почала розпадатися на самостійні князівства.

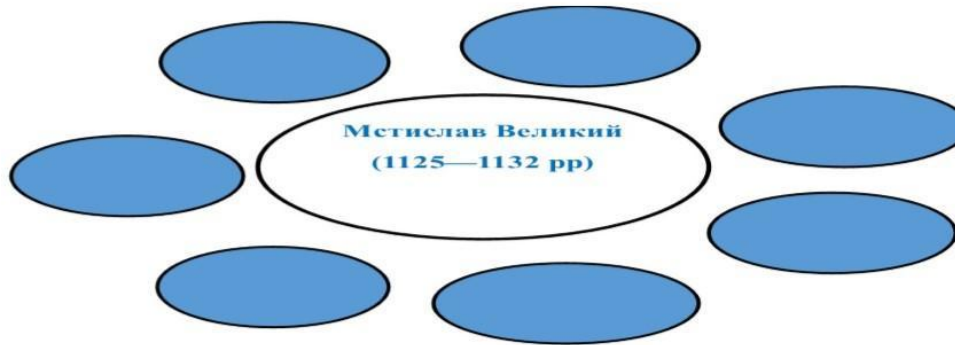
КАРТКА 12

РОЗВИТОК КИЇВСЬКОГО, ЧЕРНІГІВСЬКОГО КНЯЗІВСТВА

Історична довідка: Кінець XI—середина XIII ст. увійшли в історію Київської держави як період політичної роздробленості. Окремі землі прагнули до самостійного розвитку. Найважливіше місце серед земель Південної Русі посідало **Київське**. У боротьбі за Київ, брали собі за союзників половців, поляків, литовців, угорців. Так сталося із князем Юрієм Долгоруким, який тричі захоплював місто, а в **1157 році** був отруєний під час застілля. В іст орію ввійшов і страшний погром 1169 року заподіяний князем Андрієм Боголюбським. У **1223 році** відбулася одна із найбільших битв із монголами на річці Калка, після чого роль Києва занепадала. Останнім князем був Михайло Всеволодович, який дізнавшись про наближення монголів (**1239 р.**), утік з міста в Угорщину. Формування **Чернігівського князівства** завершилося в XI ст. Найвідомішим князем був Михайло Всеволодович. **1234 року** був змушений тікати з Чернігова, який взяв в облогу Данило Галицький. **1235 року** Михайло помстився Данилові, ставши галицьким князем, а потім перед навалюю монголів ще й київським. **1246 року** Михайла Всеволодовича було страчено у Золотій Орді за відмову поклонятися язичницьким ідолам.

КАРТКА 11

Завдання 1. Заповнити асоціативний куш подій, відповідно датам

Завдання 2. Розв'язати рівняння, знайшовши останній рік правління Мстислава

Дано: А - Прихід до влади Володимира Мономаха

Б— Київський престол переходить до рук Мстислава Володимировича

В—пограбування руських купців, що поверталися з Моравії

Г—відповідь

Формула: $(В - А) + Б - 9 = Г$

Відповідь: Г

КАРТКА 12

Завдання 1. З'єднайте дату та подію, що відбулися в Київському князівстві.

1.	1169 р.		А)	Битва на р. Калці
2.	1157 р.		Б)	Погром у Києві Андрієм Боголюбським
3.	1223 р.		В)	Михайло Всеволодович утік до Уорщини
4.	1239 р.		Г)	Отруєння Юрія Долгорукого

Завдання 2. З'єднайте стрілочками вибудувавши хронологічний ланцюг подій, що відбулися в Чернігівському князівстві

Здійснював постійні набіги на князівства, стратив князя за відмову поклонятись язичницьким богам (1246 р.)

Змушений втікати з Чернігова (1234 р.), останній київський князь.

Взяв в облогу Чернігів, втратив галицький престол (1235 р.)

КАРТКА 13

РОЗВИТОК ПЕРЕЯСЛАВСЬКОГО ТА ГАЛИЦЬКОГО КНЯЗІВСТВ

Історична довідка: Переяславське князівство не мало самостійності і повністю залежало від Києва. Серед князів відомий Володимир Глібович, головною проблемою якого була боротьба із половцями. У **1185 році** був невдалий похід новгород—сіверського князя Ігоря проти кочовиків, наслідком якого у **1186 р.** половці обст упили місто Переяслав та Володимиру вдалося перемогти їх, об'єднавшись з іншими князями, але під час походу **1187 року** він застудився і помер. Саме в оповіді про смерть цього князя вперше згадується назва Україна до Південної Русі.

Князі Рюрик, Володар та Василько в **1084 р.** проголосили себе князями Галицького князівства. У **1141 р.** Володимир Володарович (Володимирко) об'єднав галицькі землі в одне князівство з центром у Галичі. Найбільшої могутності князівство досягло за часи Ярослава Осмомисла. Та постійна боротьба з боярами призвела до трагедії в особистому житті князя. Його кохану половецьку бояриню Настуську спалили (1171р.) на вогнищі, оголосивши її відьмою.

КАРТКА 14

РОЗВИТОК НАУКИ ТА АРХІТЕКТУРИ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ 11— ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ 13 СТ.

Історична довідка: Освіта в Русі-Україні відігравала важливу роль. У державних школах навчалися діти з оточення князя, в церковних школах готували священників та паламарів. **1068 р.** при Андріївському монастирі було відкрито першу школу для дівчат. Ігумен Дмитро (Даниїл) здійснив подорож до Палестини близько **1107 р.** і склав детальний опис Єрусалима та його святих місць. У **1076 р.** Святославу Ярославичу було проведено першу хірургічну операцію з видалення пухлини на шії. Протягом **1056-1057 рр.** було здійснено перепис Остромирове Євангеліє дияконом Григорієм. Тривав і розвиток архітектури. У **1078 р.** будується Успенський храм Печерського монастиря. **1108 р.** за прикладом Успенського зводиться Михайлівський Золотоверхий собор у Києві. Важливими пам'ятками цього часу є також Борисоглібський (1128 р.) та Успенський (40-ві р. 12 ст.). На початку 13ст. поширеними стають більш високі споруди, які представляє П'ятицька церква в Чернігові.

КАРТКА 13

Завдання 1. Вказати стрілочками послідовність подій, що відбулися в Переяславському князівстві

1185 р. - Невдалий похід новгород – сіверського князя Ігоря проти кочовиків

1186 р. - половці обступили місто Переяслав і Володимир Глібовичу вдалося розгромити їх

1187 р. - Під час походу Володимир Глібович застудився і помер

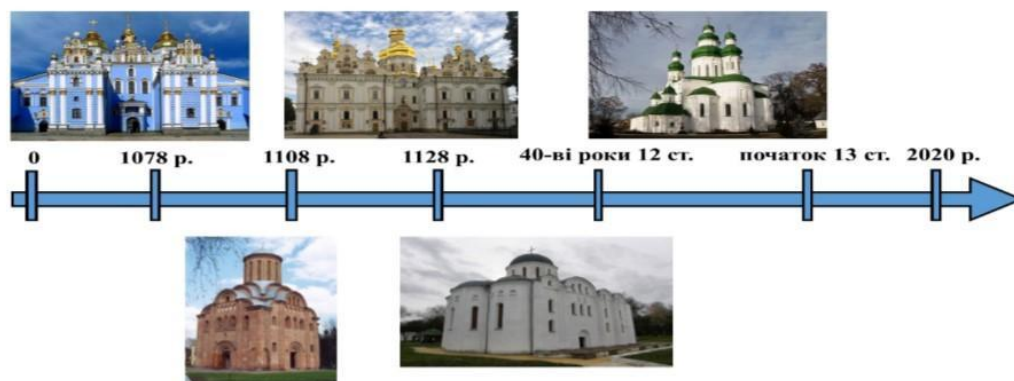
1187 р. - Вжито вперше назву Південної Русі як «Україна», в оповіді про князя Володимира Глібовича

Завдання 2. Розв'язати історичну задачу

Якщо взяти рік проголошення Рюрика, Володара та Василька князями в Галичині та до нього додати рік об'єднання галицьких земель в одне князівство з центром у Галичі, а потім від суми відняти рік смерті Ярослава мудрого, то отримаємо рік, коли бояри спалили на вогнищі половецьку бояриню Настуську.

КАРТКА 14

Завдання 1. З'єднайте дату та подію, що відбулися в Київському князівстві.

Завдання 2. Встановити хронологічну послідовність

- А) переписане Остромирове Євангеліє
- Б) подорож до Палестини ігумена Дмитра
- В) відкриття школи для дівчат
- Г) перша хірургічна операція з видалення пухлини на шиї

1	
2	
3	
4	

РОЗДІЛ 3

КИЇВСЬКА ДЕРЖАВА (РУСЬ-УКРАЇНА) У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ XI— ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ XII СТОЛІТТЯ

РОЗДІЛ 4

ГАЛИЦЬКО-ВОЛИНСЬКА ДЕРЖАВА

КАРТКА 15

УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ У СКЛАДІ ВЕЛИКОГО КНЯЗІВСТВА ЛИТОВСЬКОГО

Історична довідка: У 1248-1249 рр. Міндовг зумів об'єднати всі литовські землі під своєю владою. Успішне просування литовців до узбережжя Чорного моря дуже не подобалося татаро-монголам. Вирішальна битва сталася на р. Сині Води 1362 р. Так українські землі опинилися у складі Великого князівства Литовського. Внаслідок тривалої міжусобної боротьби спадкоємців Ольгерда, **1385 року** між двома країнами, Польщею та Литвою було укладено Кревську унію. Прийшовши до влади Вітовт прагнув здобути незалежності для Литви і почав ліквідацію удільних князівств. Проте планам не судилося здійснитися **1399 року на р. Вісла** Вітовт зустрівся із військом татар і змушений був шукати підтримки у Ягайла. Разом з Польщею Вітовт взяв участь у Грюнвальдській битві 1410р. Після перемоги в Битві було укладено Городельську унію 1413 р., за яким визнавалась незалежність Литви. Могутність Вітовта спонукала європейських володарів до укладення союзу з ним у **1429 році** імператор Священної Римської імперії запропонував коронувати Вітовта. Це сталося 8 вересня 1430 року.

КАРТКА 16

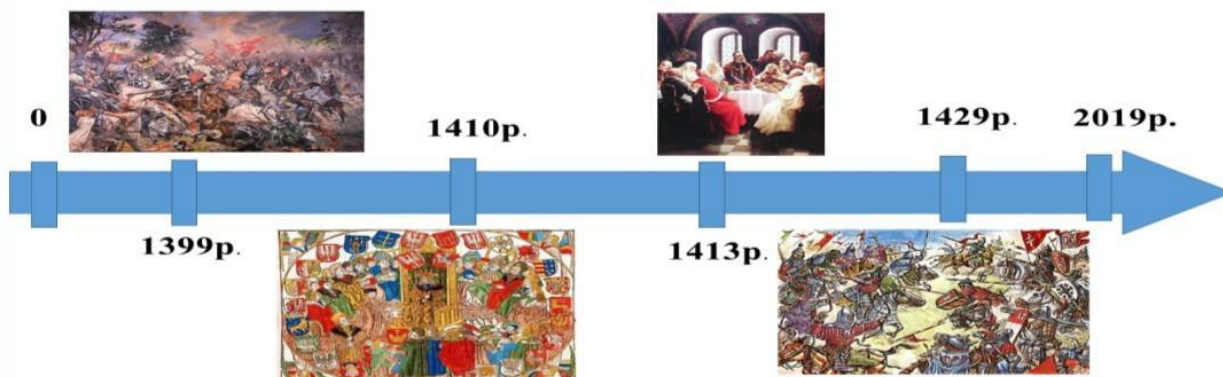
УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ У СКЛАДІ ВЕЛИКОГО КНЯЗІВСТВА ЛИТОВСЬКОГО

Історична довідка: Після смерті Вітовта Литовські землі успадкував Свидригайло Ольгердович. Але утриматися при владі не зміг. Знаті вчинила заколот і посадила на престол Сигізмунда Кейстутовича. Та владу свою поширити на українські землі не зміг, бо Київщина, Сіверщина, Волинь, Сх. Поділля, Вітебська, Смоленська, Полоцька земля визнали своїм володарем Свидригайла та об'єдналися у Велике князівство Руське. Вирішальною боротьбі за престол стала битва на річці Швянта поблизу Вількомира 1435 р., де Свидригайло отримав цілковиту поразку. У Київському князівстві відновлено династію Ольгердовичів. Князем став Олександр (Олелько) Володимирович, який разом із сином намагався відродити могутність Київської держави.

Після відвоювання литовцями Подільської землі в татар, утворилося Подільське князівство, володарями якого стали Коріятовичі. За їх правління князівство майже отримало самостійність та **1392 р.** князь визнав владу Вітовта, але не зміг утримати владу і змушений був втікати до Угорщини. **1396 року** Федір Коріятович отримав замок у пожиттєве володіння. Він значно розбудував і укріпив замок, перетворив його на свою резиденцію.

КАРТКА 15

Завдання 1. Визначте подію та з'єднайте з роком, коли вона сталася

Завдання 2. Визначте хронологічну послідовність

- А) Прийняття Кревської унії
- Б) Битва на Синіх Водах
- В) Об'єднання Міндовгом всіх литовських земель
- Г) Ліквідація удільних князівств Вітовтом

А	
Б	
В	
Г	

КАРТКА 16

Завдання 1. Визначте князя та послідовність у владі

А	Б	В	Г
---	---	---	---

Завдання 1. З'єднайте стрілочками вибудувавши хронологічний ланцюг подій

Федір Коріятович
проживав у Мукачеві
володів 1396-1414
року замком-
паланком

Українські землі визнали
своїм князем
Свидригайла і утворили
1401 року Велике
князівство Руське

1 вересня 1435 року на
річці Шванті відбулася
битва, де Свидригайло і
його військо отримали
поразку